

Er zit een
grens aan wat
kiezers van
Trump
kunnen
verdragen, zegt
Frans Verhagen

Frans Verhagen is journalist. Zijn boek *Het Amerikaanse presidentschap* kwam afgelopen maart uit.

Twaalf gewone Amerikanen deden vrijdag waarvoor Republikeinse senatoren te laf waren: het corrupte, criminele gedrag van Donald J. Trump veroordelen. Ze hielden hun ogen open, keken naar de feiten en de

wet, lieten zich niet intimideren of belien, en veroordeelden een machtig man voor zijn gedrag.

Als er hoop is voor Amerika dan is het in deze simpele vaststelling: wanneer het er op aankomt zijn burgers niet te corrumperen. Jaren geleden riep Trump in zijn over-the-top manier van communiceren dat hij iemand zou kunnen doodschieten op Fifth Avenue en ermee weg zou komen. Het was een uitdaging, een provocatie zelfs. Lang leek Trump, zoals zo vaak, zijn omgeving goed te hebben ingeschat. De twaalf New Yorkers, burgers van zijn eigen stad, moesten er niets van weten.

Trump en de schaamteloos likkende Republikeinen die op bezoek kwamen in de donkere rechtszaal in New York kunnen nu hun favoriete rol spelen: die van martelaar. De oud-president liet er geen gras over groeien. Alles en iedereen, maar vooral Biden en de Democraten, is erop uit hem te grazen te nemen. Het is een grijsgedraaide plaat, nu met een kras opzij geworpen door deze oprechte burgers, met hulp, niet te vergeten, van een rechter die liet zien hoe goed de gerechtelijke instanties kunnen zijn.

De zaak zelf zal minder belangrijk blijken dan de veroordeling. En het proces. Er wordt vaak gezegd dat de kiezer inmiddels immuun is voor Trumps capriolen, maar de getuigenis van Stormy Daniels was onthullend in alle opzichten. De aanklagers hadden geen moeite om deze te verbinden met de *pussy grab*-affaire en iedereen wist van de tientallen andere klachten van vrouwen, plus een veroordeling van Trump voor aanranding. Het proces gaf een onthullend beeld van de manier waarop de Trump-wereld omgaat met mensen, met feiten, met misdragingen en met medewerkers.

Er komt een punt dat zelfs de meest gewillige acolieten en hielenlikkers zeggen: dit is niet iemand die we in het Witte Huis willen. Hoewel de drie andere rechtszaken, die algemeen van groter belang worden geacht (het gaat immers om corrumpering van de rechtsstaat, niet om vervalsing van de boeken), met klassiek Trumpiaans juridisch vertoon en gewillige Republikeinse rechters op de lange baan zijn geschoven, moet de kiezer in zijn overweging meenemen dat ze er *zijn*. Dat Trump mogelijk meer veroordelingen wacht. Hoe dit de verkiezingen zal beïnvloeden is lastig te zeggen. Maar dát ze de verkiezingen gaan beïnvloeden, staat buiten kijf. Om bij het begin te beginnen: over vier weken zal het eerste debat plaatsvinden tussen de twee bejaarde heren. President Biden hoeft niets onwelgevoegelijks te zeggen, kiezers weten heel goed wie er tegenover hem staat. Een veroordeelde crimineel, een man wiens succesvolle zakencarrière steeds meer een luchtkasteel lijkt, een tweemaal geïmpeachte president van de chaos, een narcist. Als Biden 'de burgers van New York' noemt, zal dat voldoende zijn. De kans dat Trump ontploft, zichzelf opwindt in zijn martelaarsrol en zo laat zien hoe hij er werkelijk bijstaat, is reëel. Drie weken later begint de Republikeinse conventie, vier dagen nadat de rechter in New York een straf zal hebben uitgesproken. De suggestie van een taakstraf, een

Iemand met een masker van Trump, voor de deur van de Trump Tower in New York.

FOTO EDUARDO MUNOZ / REUTERS

Twaalf New Yorkers hebben Amerika weer hoop gegeven

Donald Trump is schuldig bevonden in één van de strafzaken tegen hem. Dat kan hem bij de verkiezingen een nederlaag bezorgen, denkt *Frans Verhagen*.

soort van activiteit die Trump vreemd is, lijkt me gepast. Iemand suggereerde rommel oprapen in metrostations. Als Trump slim is zegt hij: ik zal uw taakstraf uitvoeren in het Witte Huis.

Gaat de conventie er nog wat mee doen? Natuurlijk kan er altijd nog een andere kandidaat genomineerd worden, maar dan moet de elite van de Trump-partij tot inkeer komen en de gedelegeerden van Trump overtuigen tegen hun man te stemmen. Het is daarvoor te laat. De elite zit in Trumps zak. Deze putschpleger had nooit hun kandidaat mogen zijn. Nu is hij het, ze kunnen niet meer terug.

Gaat het de verkiezingen in november beïnvloeden? Laat ik mijn nek uitsteken en zeggen: ja, dat zal het. En het zal Trump de verkiezingen kosten. Volgens recente peilingen zou zeker een kwart van de Republikeinse kiezers niet stemmen op een veroordeelde crimineel. Ik vermoed dat dit het sentiment te laag inschat. Een van de groepen waar Trump toch al zwak stond, vrouwen in de *suburbs*, zal verder afbrokkelen. Een deel van Republikeinse kiezers zal afhaken, ook al zullen ze niet op Biden stemmen. In elk geval gaat het de campagne beïnvloeden en dus de uitslag.

Donald Trump zat er niet lekker bij in de rechtszaal. Hij oogde moe - verslagen zelfs

Even onduidelijk is hoe de fysieke en psychologische conditie van Trump is. Hij zat er niet lekker bij in de rechtszaal. De getuigenissen waren beschamend, hoe je het ook wendt of keert. Het moet impact hebben om zes weken te moeten luisteren zonder je normale roepoetercommentaar te kunnen geven. Hij oogde moe - verslagen zelfs. Zijn campagnebijeenkomsten zijn minder gedreven en enthousiasmerend dan tevoren. Mensen zijn verveeld met wat anders bezig tijdens Trumps anderhalf uur durend zelfbeklag. De kandidaat zelf kan vaak zijn zinnen niet afmaken of raakt verstrikt in bizarre betogen over Gettysburg, Lincoln en andere onderwerpen, waarbij duidelijk wordt dat hij veel klokken heeft horen luiden maar geen klepels weet te vinden.

Het was lachwekkend als het niet zo deerniswekkend was: deze man is niet geschikt een wereldmacht te leiden. Ik vermoed dat dit de komende zes maanden, onder hoge druk van een steeds vermoeiender presidentsstrijd, duidelijker en duidelijker wordt. Het uit de rails lopen van Trump zal pijnlijker blijken (en onthullender) dan dat van Biden.

Een veroordeling en zelfs een gevangenisstraf kunnen Trump niet uit het Witte Huis houden, mochten de kiezers hem daar willen plaatsen. Maar het geeft hoop dat, mocht Trump verliezen, de Amerikanen minder geduld zullen hebben met het spinsel van leugens dat hij dan zal verzinnen om die nederlaag weg te praten. Het lijkt misschien een sprong van deze veroordeling naar 5 november: ze vergroot de kans op een onomstreden verkiezingsuitslag. Maar misschien is dat een te optimistische interpretatie van deze mooie dag voor de Amerikaanse rechtsstaat.